

Lederforeningen for VUC
VUC Bestyrelsesforeningen

København den 4. juni 2010.

Foretræde for Folketingets Uddannelsesudvalg

Tirsdag den 8. juni 2010 kl. 15.00

Lederforeningen for VUC og VUC Bestyrelsesforeningen har anmodet om et foretræde for udvalget.

Anledningen er Aftalen om genopretning af dansk økonomi og de konsekvenser denne aftale har for unge uddannelsessøgende, kortuddannede voksne og VUC-sektoren.

Deltagere i deputationen:

Hans Jørgen Hansen, formand, Lederforeningen for VUC
Per Skovgaard Andersen, formand, VUC Bestyrelsesforeningen
Mads Justsen, chefkonsulent, sekretariatet.

De unge og kortuddannede voksne rammes hårdt af store besparelser og deltagerbetaling på VUC

Uddannelsespolitiske betragtninger

Regeringens aftale om genopretning af dansk økonomi indeholder så store besparelser på uddannelsesområdet, at det kan komme til at gå hårdt ud over mange unge og kortuddannede voksne, som tager almen voksenuddannelse (avu) og hf-enkeltfag på landets voksenuddannelsescentre (VUC).

Aftalen kan efter vores vurdering udhule de seneste års bestræbelser på at sætte kompetencer og kompetenceudvikling på dagordenen, bl.a. således som dette er kommet til udtryk i forskellige globaliseringstiltag og i den enighed, der har gjort sig gældende i VEU-trepartsarbejde, hvor behovet for almene færdigheder og kompetencer bl.a. er blevet beskrevet som et væsentligt indsatsområde.

De uddannelsespolitiske målsætninger om uddannelse til flere (50 og 95 procent målsætningerne) har været en hovedhjørneste i de seneste års uddannelsespolitiske arbejde, og uddannelsesinstitutionerne over en bred kam har gjort alt, hvad der kunne gøres for at sætte fokus på disse vigtige udfordringer. Men med den indgåede aftale kan vi frygte, at mange unge, som gennem hf-enkeltfag og avu har brugt VUC som stedet for opgradering af deres almene kompetencer kan få forringet deres muligheder.

VUC udgør et parallelt, alment kompetencesystem, som unge og voksne i stort omfang benytter som forberedelse til videre uddannelse. VUC er stedet, hvor de kan erhverve en kompetencegivende uddannelse. Med den foreslåede genopretningsplan vil øget deltagerbetaling og reduktion og afkorting af statens voksenuddannelsesstøtte kunne betyde, at langt færre unge og kortuddannede voksne, heriblandt også grupper, der kan være svære at nå med uddannelse og kompetenceudvikling, ikke får del i den almene opkvalificering, som VUC kan tilbyde, og som er en forudsætning for et vellykket studieforløb og for at kunne finde fodfæste på arbejdsmarkedet.

Danskerne har i lyset af den økonomiske krise fulgt opfordringen om at gå i gang med voksen- og efteruddannelse. Dette har medvirket til en kraftigt stigende aktivitet på VUC. VUC har således levet op til sine samfundsforpligtelser og har bestræbt sig på at kunne levere en så seriøs, relevant og målrettet kompetenceudvikling som muligt.

Aktivitet og nøgletal

På VUC er aktiviteten steget markant siden efteråret 2008. Stigningen skyldes, at mange flere unge og kortuddannede voksne har besluttet sig for at gå i gang med en uddannelse, dvs. at de bruger krisen aktivt til at få almene kvalifikationer i en erkendelse af, at uddannelse er vejen frem, hvis de ikke vil ende som ufaglært arbejdskraft.

Vi har med tilfredshed konstateret, at den lave deltagerbetaling på AVU-kernefag som matematik og dansk bibeholdes, og at kernefagsrækken med lav deltagerbetaling skal udvides. Det er positivt og rigtigt, da VUC's kerneopgaver er uddannelse af unge og kortuddannede. Men aftalen kan indebære, at uddannelsesbarriererne for netop disse grupper øges.

Deltagerbetalingen skræmmer de unge væk

VUC samler i disse år mange unge op, som er faldet fra på de ordinære ungdomsuddannelser og som ved deltagelse i målrettede forløb bl.a. hf, kommer tilbage og optages på forskellige uddannelser på professionshøjskolerne, f.eks. sygeplejerske, lærer og pædagog.

Forslaget om at hæve deltagerbetalingen på avu og hf-enkeltfag kan føre til, at unge i stort omfang vil fravælge disse to uddannelser og dermed vil undlade at gå i gang med den kompetenceudvikling, som samfundet stærkt efterspørger.

De fleste af disse unge er heltidskursister på VUC og SU-modtagere. Deltagerbetalingen refunderes for 85 % vedkommende fordelt ligeligt over den månedlige SU-udbetaling. Deltagerbetalingen medfører derfor kun en stor og vanskelig startudbetaling, og den øgede deltagerbetaling vil ikke bidrage til et øget provenu til statskassen af nogen nævneværdig størrelse, hvilket derfor bør genovervejes.

Undersøgelser viser, at VUC er en vigtig leverandør til de videregående uddannelser, især de mellemlange velfærdsuddannelser. Med den nye aftale kan omfanget heraf blive reduceret, hvis deltagerbetalingen bliver så stor, at de unge fravælger uddannelsen, fordi de har vanskeligt ved at overskue at skulle betale en meget stor startudbetaling ved optagelse på uddannelsen.

Personer med en videregående uddannelse kommer i klemme, når de vil i gang med kompetenceudvikling.

Allerede i dag har man deltagerbetaling. Med aftalen forhøjes deltagerbetalingen for folk med en videregående uddannelse således, at et enkeltfag kommer til at koste 7.000–10.000 kr. Forhøjelsen bør genovervejes, idet man i den forbindelse skal være klar over, at man også rammer gruppen, som f.eks. har en kort videregående uddannelse, men som nu ønsker at foretage et sporskifte og tage en længere videregående uddannelse.

Reduktionen af Statens Voksenuddannelsesstøtte vil ramme de kortuddannede voksne

Adskillige politikere har udtalt sig om det positive i, at mange unge og unge voksne, der er blevet opsagt som resultat af den økonomiske krise inden deres sidste arbejdsdag har valgt at påbegynde et uddannelsesforløb for at skifte spor fra ufaglært arbejde til at tage en uddannelse med et fremtidsperspektiv. Vejen er i mange tilfælde gået via VUC – først avu og derefter hf. Finansieringsmuligheden er SVU, men reduktionen i SVU til 80 procent af dagpengene og halveringen af støtteperioden fra 80 til 40 uger kan betyde ophør af denne kompetencevej for mange.

Stigningen i aktiviteten på VUC's uddannelser og dermed et øget forbrug af SVU er et resultat af en vellykket proces med at øge arbejdsstyrkens kompetenceniveau, således at folk får mulighed for at konvertere ufaglært arbejde, der i stigende grad overflødiggøres af krise og globalisering, til arbejde inden for mere videnstunge områder.

Erfaringen fra de senere år er, at mange unge og kortuddannede lægger en sammenhængende uddannelsesplan med henblik på så hurtigt som muligt at gennemføre først en almen voksenuddannelse for derefter at fortsætte på hf med henblik på at gå videre til en mellemlang eller lang videregående uddannelse. VUC er den vigtigste fødekæde til velfærdsuddannelserne, hvor der de kommende år vil blive et stort behov for mange studerende, idet der vil være mangel på arbejdskraft inden for dette jobområde.

De to foreninger anerkender, at også VUC skal bidrage til besparelser, men vil konkret foreslå:

- At heltidskursister på VUC ikke får ringere SU-vilkår end i ungdomsuddannelserne. Det er nødvendigt og hensigtsmæssigt i relation til 95 % og 50 % målsætningerne, hvor netop VUC's tilbud er overordentligt væsentlige.
- At folk med en videregående uddannelse fortsat på normale deltagerbetalingsvilkår kan supplere deres almene uddannelse inden for fag, hvor de ikke tidligere har erhvervet et gymnasialt niveau.
- At 80-ugers SVU-muligheden med de eksisterende godtgørelsesregler bibeholdes for de kortest uddannede.